I . NY FIRAFITRY NY FITSARANA

1.1 Ny « Chambre administrative »/Conseil d'Etat

Mizara roa ny Mpitsara mandrafitra io Fitsarana io :

- ny mpitsara mpamoaka adidy izay ahitana ny Filohan'ny Fitsarana miampy Mpanolotsaina (Conseillers) sy Mpitsara miza-draharaha (Auditeurs)
- ny Kaomisarian'ny Lalàna (Commisssaire de la loi) izay niova anarana ho Kaomisaria jeneralin'ny lalàna (Commissaire général de la loi) ary Mpitsara miza-draharaha (Auditeurs) maromaro.

1.2 Ny Fitsarana misahana ny ady atao amin'ny Fanjakana

Ahitana sokajiny roa ihany koa ny Mpitsara ao :

- ny Mpitsara mpamoaka didy izay ahitana Filoha iray sy Mpanolotsaina (Conseillers) maromaro,
- ny Mpampanoa eo amin'ny ady amin'ny fanjakana (Commissaire administratif) miampy Solompampanoa (Substituts) maromaro.

Samy mpitsara avokoa izy rehetra ireo.

II. NY ANDRAIKINY

Amin'ny ankapobeny dia ny ady atao amin'ny Fanjakana no iadidian'ireo sampam-pitsarana roa ireo . Mazàna dia ny olon-tsotra no mpitory ary ny fanjakana no toriana . Mety ho samy sampan-draharaham-panjakana koa anefa ny andaniny sy ny ankilany.

Fanamarihana : Misy ireo sokajin'ady atao amin'ny Fanjakana izay tsarain'ny Fitsarana mitsara ny ady eo amin'n' samy olon-tsotra (Fitsarana ady madio ohatra) Izany hoe tsy ny ady rehetra ifanaovana amin'ny Fanjakana akory no azo entina eo amin'ireo ambaratongam-pitsarana misahana ny ady ifanaovana amin'ny Fanjakana ireo. Ny lalàna na ny didim-pitsarana (jurisprudence) no mandamina izany fizaran'andraikitra izany .

2.1 Ny andraikitry ny filan-kevi-panjakana

Amin'ny ankapobeny dia ny fitsarana ny fifanolanana ataon'olon-tsotra amin'ny sampan-draharaham-panjakana isan-tsokajiny eo anivon'ny Fanjakana foibe (Administration centrale) no sahanin'ny Filankevi-panjakana (Conseil d'Etat) . Voakasik'izany ny fangataham-panafoanana didim-panjakana (décrets), didim-pitondrana (arrêtés) fanapahana (décisions) na fanapahan-kevitra (deliberations), sns. Toy izany ihany koa ny fangatahana fanarenana ara-bola nohon'ny fahavoazana nateraky ny asa sahanin'ny Fanjakana (demande d'Indemnisation) Eny fa na dia ny fangatahana fanazavana rijan-tenin-dalàna aza (recours en interpretation) dia azo entina eo amin'io sampam-pitsarana io ihany koa.

2.2 Ny andraikitry ny fitsarana momba ny ady atao amin'ny Fanjakana

Amin'ny ankapobeny ny sokajin-draharaha tsarain'ny Fitsarana momba ny ady atao amin'ny Fanjakana dia mitsinjara toy izao :

- ny ady ifanaovana amin'ny manam-pahefana na ny sampan-draharaham-panjakana eo anivon'ny Vondrom-piaoaka irsinjaram-pahefana dia ny Faritra sy Ny Kaominina.
- Ny fangatahana fanaremana ara-bola atao amin'ny Faritra na ny Kaominina

- Ny fifanolanana ateraky ny fifanarahana atao amin'ny manampahefana eo anivon'ny Faritra na ny Kaominina

- Ny famakiana ady mikasika ny fifidianana any amin'ny Faritra sy ny Kaominina

III - NY AMIN' NY FAMAKIANA ADY SY NY FIZOTRY NY RAHARAHA

Ireto no tsara ho fantatra amin'ny ankapobeny :

- an-taratasy no anaovana ny fitoriana famakiana ady, ary atao dika roa mitovy . Tsy maintsy marihina tsara ao anatiny ny mombamomba ny mpitory sy ny toriana, ny antompanafoanana (izany hoe ny fonjankevitra enti-manohana ny fitoriana - ohatra ny lalàna voahosihosy) ary ny fehin-teny (izany hoe ny zavatra angatahana, toy ny fanafoanana na ny fangatahana fanonerana ara-bola)

- atovana amin'ny fitoriana ny dika mitovin'ny fanapahan-kevipanjakana izay angatahampanafoanana,

- ny fitoriana apetraka ao amin'ny fitsarana momba ny ady atao amin'ny fanjakana (Tribunal administratif) dia tsy asiana hajia ary tsy andoavambola.

REPOBLIKAN'I MADAGASIKARA

Tanindrazana – Fahafahana - Fandrosoana

Ecole Nationale de la Magistrature et des Greffes

FAHAIZANA – FAHAVENDREHANA – FAHAVAVAHANA

Coopération Franco-Malgache

NY FITSARANA MOMBA NY ADY ATAO AMIN 'NY FANJAKANA

(TRIBUNAL ADMINISTRATIF)

I. NY FIRAFITRY NY FITSARANA

II. NY ANDRAIKINY

III. NY AMIN' NY FAMAKIANA ADY SY NY FIZOTRY NY RAHARAHA

Jolay 2008